

İNSANLAR İŞLERİNİ ROBOTLARA MI KAPTIRACAKLAR?

SELAMİ ÖKTEM'İN KÖŞE YAZISI

Abraham Lincoln' un da bulunduğu ortamda birisi şöyle bir soru sorar: "Bir köpeğin kuyruğuna ayak dersek köpeğin kaç tane ayağı olur?" Abraham Lincoln cevap verir: " Yine dört olur. Kuyruğa ayak demekle onu ayak yapamazsınız."

İlk matbaanın 1440 yılında Almanya' da Gutenberg tarafından kurulduğu kabul edilir. Oysa Osmanlı Devletine matbaanın gelmesi 1726 yılını buldu. Çünkü Osmanlı Devleti bu teknolojik gelişmeyi bir nevi görmezden gelmeye çalıştı. 0 yıllarda asıl işi yazıcılık olan ve medreseler tarafından da desteklenen kişiler için matbaa büyük bir tehlikeydi. Ancak yıllar sonra da olsa teknolojik gelişme eninde sonunda galip geldi ve matbaa Osmanlı topraklarına da girdi. 0 dönemde matbaa için kim bilir hangi hurafeler ortaya atılmıştır. Ancak "kuyruğa ayak demekle onu ayak yapamayacağımız" örneğinde olduğu gibi matbaa da hak ettiği değere geç de olsa kavuştu. Bu örnek hayatın bir matematiksel düzeni olduğunu ortaya koymaktadır.

Peki, bu matematiksel düzen bize ne diyor? İnsanlar yüz yıllardır gelişen teknolojiye ayak diremekte ve işlerinden olma korkusunu yaşamaktalar. Aslında bu sadece insanlar için değil hayvanlar için de bir gerçektir. Mesela Amerika' da 1915 yılındaki at sayısı yaklaşık olarak 22 milyon olarak tahmin edilmektedir ancak motorlu araçların yaygınlaşması sonucu 1960 yılına geldiğimizde bu sayı yaklaşık olarak 3 milyon şeklinde kayıtlara geçmiştir. Bu iki teknolojik gelişmenin ortak bir noktası iş gücü piyasasını etkilemiş olmalarıdır. Buna göre önümüzdeki süreçte de iş gücü piyasası gelişen teknoloji ile insanları işsiz bırakabilecek mi?

Günümüzde iş gücü piyasasına yön vererek, insanları işlerinden edebilecek en korkutan teknoloji yapay zekadır. Bunu düşünmemeye sebep olan şey Google mühendislerinin AlphaGo projeleri ile dikkatleri üzerlerine çekecek bir başarı elde etmeleridir. Bir belgeselle bu başarılarını tüm dünya ile paylaştılar. Belgeselde yapay zeka Go oyununda dünya şampiyonu Lee Sedol' u 4-1 gibi ezici bir sonuçla yendi.

Go oyunu satranç gibi önceden ön görülebilir sonuçlara dayanan bir oyun değil. Büyük şampiyonlarla konuştuğunuz zaman size pek fazla tavsiyede bulunamazlar. Oyunda daha çok hislerine güvendiklerini ve o an için yaptıkları hamlenin kendilerine doğru geldiğini söylerler. Oyundaki olasılık

sayısı neredeyse sonsuzdur. Yapay zekanın buradaki başarısı insan davranışlarını taklit edebilme gücüne de bağlıydı ve yapay zeka bu engelle başa çıkabildi.

Yapay zekadan önceki teknolojik gelişmeler de insan düşünebilme ve uyum sağlayabilme kabiliyeti sayesinde bir şekilde kendi işine sahip çıktı. Ancak artık insanı bile taklit etmeye çalışan yeni bir teknoloji ile karşı karşıyayız. Bu durum ilerleyen yıllarda muhtemelen gerçekten de insan iş gücünü azaltabilecektir.

İnsan iş gücü azalırrsa asıl problem gelir farklılıkları ile ortaya çıkacak. Ve bazı insanlar üst düzey zenginler kategorisinde yaşamlarına devam edebilecekken belki de bazı insanlar insanlık dışı yaşam koşullarında yaşamak zorunda kalabilecekler. Tıpkı "%3" adındaki bir dizi de işlendiği gibi üst sınıf insanların kendilerine yaşanabilir bir alan oluşturup diğer insanları kaderlerine terk etmeleri gibi bir sonuç ortaya çıkabilir.

Gelişen yapay zeka teknolojilerinin iş gücünü değiştirme potansiyelinin bir sonucu da günümüz iş tanımlarından farklı işlerin ortaya çıkması olabilir. Mesela yapay zeka en çok da enerjiye ihtiyaç duyacak. Bu enerjiyi insanlara üretip sonra da onlara belli bir miktar gelir vaat edebilir. İnsan iş gücündeki azalma bir yandan da satın alma gücünde zayıflığa sebep olabilecektir. Bu durumda ne kadar mükemmel ürünler ürettiğinizin bir önemi olmayacak. İnsanoğlu ve yapay zeka bununla nasıl başa çıkabilecek bu da önemli bir muamma şimdilik.

Her ne kadar sonuçları henüz kestirilemese de şurası bir gerçek ki artık gelişen teknolojinin gözü çalışan insanın tahtında. İşin iyi tarafından bakacak olursak gelecekte meslek sahibi olmak için belki de uzun yıllar eğitim almak zorunda kalmayacak ve daha çok boş vakit bulacağız.